

СЕКЦІЯ 2

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

УДК 334.012.82:330341.1

Скрипник Н.Є.

*кандидат економічних наук,
доцент кафедри економіки та управління підприємством
Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара*

Хайрутдінов Е.О.

*магістр
Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара*

КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ: СУТНІСТЬ І СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ТЛУМАЧЕННЯ

У статті досліджений генезис концептуальних підходів до визначення конкурентоспроможності національної економіки, проаналізований рівень глобальної конкурентоспроможності України за рейтингами Міжнародного Економічного Форуму в просторово-часовому вимірі та визначені пріоритетні напрями підвищення конкурентоспроможності національної економіки.

Ключові слова: конкурентоспроможність, конкуренція, конкурентні переваги, конкурентоспроможність національної економіки, детермінанти.

Скрипник Н.Е., Хайрутдинов Э.А. КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТЬ НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ: СУЩНОСТЬ И СОВРЕМЕННЫЕ ПОДХОДЫ К ТРАКТОВКЕ

В статье исследован генезис концептуальных подходов по определению конкурентоспособности национальной экономики, проанализирован уровень глобальной конкурентоспособности Украины в рейтинге Международного Экономического Форума в пространственно-временном измерении и определены приоритетные направления повышения конкурентоспособности национальной экономики.

Ключевые слова: конкурентоспособность, конкуренция, конкурентные преимущества, конкурентоспособность национальной экономики, детерминанты.

Skrypnik N.E., Khayrutdinov E.O. NATIONAL ECONOMY MARKETABILITY: THE ESSENCE AND MODERN APPROACHES TO THE INTERPRETATION

This article investigates the genesis of conceptual approaches to national economy marketability definition. The article contains the analysis of global marketability of Ukraine level according to Kyiv International Economic Forum ranking in the space-time continuum and defines the priority directions of national economy marketability improvement.

Keywords: competitiveness, competition, competitive advantage, competitiveness of national economy, determinants.

Постановка проблеми. Конкурентоспроможність національної економіки є багатоаспектним явищем, яке характеризується тісним взаємозв'язком та взаємообумовленістю її окремих елементів і рівнів. Поширення процесів економічної глобалізації робить актуальнішим питання забезпечення конкурентоспроможності національної економіки як запоруки сталого поступального розвитку. Комплекс різновекторних чинників, які формують передумови та загрози конкурентоспроможності національних економік, обумовлений підвищенням ступеня інтегрованості країн з різними рівнями соціально-економічного розвитку та конкурентними можливостями.

Необхідність глибшого теоретичного дослідження проблеми конкурентоспроможності національної економіки зумовлена складністю предмета дослідження та різноманітністю проявів феномену конкурентоспроможності. Конкурентоспроможність є основною категорією ринкової економіки. Із зародженням економічних відносин пов'язані перші спроби оцінки конкурентоспроможності. Але тільки в останній чверті ХХ століття, що характеризується різкою зміною конкурентного середовища світової економіки, проблема конкурентоспроможності набула особливого значення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Значний внесок у дослідження проблем конкурентоспро-

можності зробили такі вчені, як Е Вогель, Е. Ворнер, П. Кругман, М. Портер, Дж. Стренд, Дж. Харт, Я. Базиліук, О. Білорус, В. Геєць, Б. Кваснюк, І Крючкова, М. Кизим, О. Швиданенко, О. Шнипка та ін. Але, незважаючи на значний внесок у розвиток теорії конкурентоспроможності національної економіки як зарубіжних, так і вітчизняних науковців, донині немає однозначного трактування категорії конкурентоспроможності. Відсутність системного наукового розуміння конкурентоспроможності є негативним фактором для проведення ефективної економічної політики.

Постановка завдання. Основним завданням наукового дослідження є аналіз генезису концептуальних підходів до визначення конкурентоспроможності національної економіки в сучасних реаліях сьогодення.

Виклад основного матеріалу дослідження. У таблиці 1 представлені деякі визначення категорії конкурентоспроможності з погляду науковців різних економічних шкіл.

Огляд трактовок терміну «конкурентоспроможності» наданих провідними зарубіжними та вітчизняними науковцями дає змогу висновки, що автори наводять відповідні визначення терміна залежно від власного розуміння мети національної економіки. Згідно із думками багатьох дослідників, складовою

Таблиця 1

Трактування категорії «конкурентоспроможність»

Визначення	Автор
Конкурентоспроможність – це здатність країни досягти постійних високих темпів зростання ВВП на душу населення.	Всесвітній економічний форум [1]
Конкурентоспроможність – це реально і потенційна можливість фірм за наявних умов проектувати, виготовляти, збувати товари, які за ціновими й неціновими характеристиками привабливіші для споживачів, ніж товари їх конкурентів.	Інститут менеджменту і розвитку (HMD) [2]
Конкурентоспроможність країни – це здатність економіки однієї країни конкурувати з економіками інших держав за рівнем ефективного використання національних ресурсів, підвищення продуктивності народного господарства і забезпечення на цій основі високого та постійного зростаючого рівня життя населення.	Економічна енциклопедія (К. Штальман, М. Дряхлов, В. Хартман) [3, с. 814]
Конкурентоспроможність країни є сукупністю притаманних конкретній національній економіці факторів, здатних забезпечити пропозицію товарів і послуг, виготовлених за умов застосування новітніх технологій, вільного і справедливого ринку та зростаючих доходів населення, що є прийнятним для міжнародної торгівлі за співвідношенням ціна–якість.	Б. Кваснюк [4, с. 15]
Конкурентоспроможність національної економіки виявляє здатність економічної системи забезпечувати соціально-економічну оптимальність за будь-якого впливу внутрішніх і зовнішніх чинників.	Я. Базиліук [5, с. 5]
Конкурентоспроможність національної економіки – економічна категорія, що характеризує стан суспільних відносин у державі щодо забезпечення умов стабільного підвищення ефективності національного виробництва, адаптованого до змін світової кон'юнктури та внутрішнього попиту на основі розкриття національних конкурентних переваг та досягнення кращих, ніж у конкурентів, соціально-економічних параметрів.	Я. Базиліук [5, с. 6]
Конкурентоспроможність – це здатність країни підтримувати високі показники зростання та зайнятості протягом тривалого проміжку часу.	М. Портер, Д. Сакс, А. Варнер [6, с. 14]
Конкурентоспроможність як єдиний гомогенний термін не існує, проте має місце система двох пов'язаних, але самостійних видів конкурентоспроможності – споживчої та виробничої, які у своєму поєднанні (але системному, а не механічному) формують поняття глобальної конкурентоспроможності. Під споживчою конкурентоспроможністю варто розуміти спроможність середовища (країни, регіону, міста тощо) забезпечити населенню, яке споживає на відповідній території, рівень споживання, достатній для того, щоб бути привабливим для нього за умов глобальної пропозиції. Під виробничою конкурентоспроможністю варто розуміти спроможність економічних суб'єктів різного рівня інтегрованості зберігати стійкі позиції в задоволенні глобалізованого попиту.	О. Швиданенко [7, с. 86-87]
Конкурентоспроможність національної економіки є атрибутом господарської системи, що базується на світовому розподілі праці та міжнародному товарному обміні, ... розвивається у внутрішньому середовищі країни в результаті в результаті конкурентного змагання, ... відповідальність за рівень конкурентоспроможності національної економіки несе держава, якій належить провідна роль у визначенні важелів економічної політики, дотриманні зобов'язань перед світовими організаціями та країнами партнерами в застосуванні корегувальних механізмів, здатних нейтралізувати негативні фактори внутрішнього та зовнішнього походження і не допустити погіршення соціально-економічних параметрів розвитку країни.	М. Кизим [8, с. 8 -9]
Усталена конкурентоспроможність країни – здатність оптимально реалізувати свої конкурентні переваги, орієнтуючись, з рештою, на постійне підвищення продуктивності праці	Б. Губський [9, с. 44]

конкурентоспроможності є ефективне використання ресурсно-виробничого потенціалу економіки, підвищення її продуктивності. Засновник теорії конкурентоспроможності націй М. Портер розглядає конкурентоспроможність країни як наявність, збереження і розвиток її конкурентних переваг в умовах динамічної міжнародної конкуренції, в якій головну роль відіграють інновації. Основними факторами конкурентоспроможності сучасному постіндустріальному суспільству є не традиційні переваги (наявність ресурсів, вигідне геополітичне становище тощо), а нові – конкурентні переваги, пов'язані з розвитком інтелектуального капіталу [10].

Таким чином, основою сучасної глобальної конкуренції є переваги, які засновані на науково-технологічних досягненнях і інноваціях. Рівень розвитку науки, наукоємних технологій, освіти та інформаційного середовища – це ті фактори, які визначають положення держави в глобальній конкуренції. Вони визначають спроможність державного господарського механізму генерувати високу інноваційну активність. Нові технології забезпечують зростання

ефективності виробництва та дають змогу досягнути головної умови національної конкурентоспроможності – виробництва товарів та послуг, які відповідають вимогам світових ринків.

На нашу думку, стрижнем української моделі національної конкурентоспроможності є її порівняльні та технологічні конкурентні переваги. Серед них особливо виділяються: вигідне гео економічне розташування країни; різноманітні запаси природних ресурсів; численні кваліфіковані трудові ресурси; потужна матеріально-технічна база; наявність у деяких галузях промисловості, особливо в аерокосмічній, унікальних передових технологій, які спираються на розвинутий науковий та високий інтелектуальний потенціал виробничого персоналу. Однак реалізація національних конкурентних переваг на практиці ускладнюється низкою конкуренто-розливих місць у вітчизняній економіці.

Незважаючи на доволі значні здобутки науковців у вивченні проблеми конкурентоспроможності національної економіки, ми пропонуємо уточнення та узгальнення даної економічної категорії: конкуренто-

спроможність національної економіки це здатність соціально-економічної системи реалізувати ресурсний, технологічний, інноваційний, соціалізаційний потенціали для задоволення потреб сучасного економічного розвитку суспільства відповідно до умов глобалізованого світу.

У світові теорії та практики для оцінки конкурентоспроможності економіки країни використовуються ресурсний, факторний та рейтинговий підходи. Ресурсний підхід оснований на аналізі технологій, наявності капіталу для внутрішнього та зовнішнього інвестування, чисельністю та кваліфікацією трудових ресурсів, економіко-географічним положенням країни. Факторний підхід дає можливість оцінити зміну позицій країни на світових ринках залежно від рівня розвитку національної економіки, що характеризується рівнем факторів економічного зростання. Рейтинговий підхід дає інтегральне відображення стану економіки відповідно до тієї та іншої системи показників.

Проблема формування висококонкурентної національної економіки є нині ключовою, оскільки практика свідчить про те, що більшість вітчизняних суб'єктів господарювання виявилися неконкуренто-

спроможними на світових ринках, що зафіксували дані рейтингів авторитетних міжнародних організацій, згідно з якими Україна посідає одне із останніх місць серед країн, представлених у цих дослідженнях.

У міжнародних рейтингах конкурентоспроможності Україну традиційно зараховують до країн, які розвиваються та характеризуються підвищеною політичною й економічною нестабільністю, несприятливим інвестиційним кліматом і високими ризиками господарської діяльності.

У таблиці 1 репрезентовані рейтинги глобальної конкурентоспроможності України, деяких пострадянських країн та світових лідерів у 2008–2015 рр.

За даними останнього звіту «The Global Competitiveness Report 2015–2016», Україна посіла 79 місце серед 140 країн світу, спустившись на 3 позиції в рейтингу, порівняно з минулим роком Найближчими сусідами України у цього річного рейтингу опинилися Гватемала і Таджикистан.

Побудований за методологією Всесвітнього Економічного Форуму, індекс глобальної конкурентоспроможності є інструментом, за допомогою якого можна оцінити відносно сильні і слабкі сторони національної економіки і порівняти їх з іншими країнами.

Таблиця 2

Рейтинги країн за індексом глобальної конкурентоспроможності

GCI	2008–2009	2009–2010	2010–2011	2011–2012	2012–2013	2013–2014	2014–2015	2015–2016	Зміна рейтингу	
									2014–2015	2015–2016
Швейцарія	2	1	1	1	1	1	1	1	0	0
США	4	2	4	5	7	5	3	3	+2	0
Німеччина	3	7	5	6	6	4	5	4	-1	+1
Китай	30	29	27	26	29	29	28	28	+1	0
Естонія	32	35	33	33	34	32	29	30	+3	-1
Польща	53	46	39	41	41	42	43	41	-1	+2
Росія	51	63	63	66	67	64	53	45	+11	+8
Казахстан	66	67	72	72	51	50	50	42	0	+8
Україна	72	82	89	82	73	84	76	79	+8	-3
Грузія	90	90	93	88	76	72	69	66	+3	+3
Таджикистан	117	122	116	105	100	-	91	80	+9	+11
Кількість країн учасниць	134	133	139	142	144	148	144	140		

Складено та розраховано за даними [1]

Таблиця 3

Результати України за складовими GCI за 2014–2015 рр. [1]

Індекс глобальної конкурентоспроможності та його складові	2014–2015 рр.		2015–2016 рр.		Відхилення	
	рейтинг (із 142)	бал (1-7)	рейтинг (із 139)	бал (1-7)	рейтинг	бал
GCI	76	4,1	79	4,0	+3	-0,1
Основні вимоги (40,0%)	87	4,4	101	4,1	-14	-0,3
Державні та приватні інституції	130	3,0	130	3,1	-	-0,1
Інфраструктура	68	4,2	69	4,1	-1	-0,1
Макроекономічна стабільність	105	4,1	134	3,1	-29	-1,0
Охорона здоров'я та початкова освіта	43	6,1	45	6,1	-2	-
Підсилювачі ефективності (50,0%)	67	4,1	65	4,1	+2	-
Вища освіта та професійна підготовка	40	4,9	34	5,0	+7	+0,1
Ефективність ринку товарів	112	4,0	106	4,0	+6	-
Ефективність ринку праці	80	4,1	56	4,3	+24	+0,2
Рівень розвитку фінансового ринку	107	3,5	121	3,2	-14	-0,3
Оснащення новітніми технологіями	85	3,5	86	3,4	-1	-0,1
Розмір ринку	38	4,6	45	4,5	-7	-0,1
Фактори інновацій та розвитку (10,0%)	92	3,4	72	3,6	+20	+0,2
Рівень розвитку бізнесу	99	3,7	91	3,7	+8	-
Інновації	81	3,2	54	3,4	+27	+0,2

Методологія розрахунків змінювалася з 1979 р., коли був опублікований попередній Звіт про Глобальну Конкурентоспроможність – карта конкурентоспроможності. У 2001 р. її було замінено Індексом зростання конкурентоспроможності, розробленим професором Джефрі Саксом. Уперше Індекс Глобальної конкурентоспроможності (Global Competitiveness Index) був розроблений групою вчених на чолі із професором Сала-і-Мартіном з Колумбійського університету і представлений у 2004 р. Нині команда фахівців, які очолює М. Портер, робить новий крок у розвитку методології конкурентоспроможності і якості дослідження опитування бізнесової еліти корпоративного сектора. Ідея полягає у побудові Нового індексу глобальної Конкурентоспроможності (New Global Competitiveness Index), що інтегрує два існуючих індекси – Business Competitiveness Index та Global Competitiveness Index – в один, відображаючи мікро- та макрораспекти концепції конкурентоспроможності.

За Індексом Глобальної Конкурентоспроможності країни оцінюють за такими параметрами, які згруповані у три групи:

1) основні вимоги (державні та приватні інституції, інфраструктура, макроекономічна стабільність, охорона здоров'я та початкова освіта);

2) підсилювачі ефективності (вища освіта та професійна підготовка, ефективність ринку товарів, ефективність ринку праці, рівень розвитку фінансового ринку, оснащення новітніми технологіями, розмір ринку);

3) фактори інновацій та розвитку (рівень розвитку бізнесу, інновації).

Підхід до оцінки конкурентоспроможності країн світу з використанням індексу GCI фокусується на конкурентоспроможності як системі інститутів і різних типів економічної політики, що підтримують економічне зростання країни у середньостроковому періоді. GCI складається із трьох субіндексів, які у свою чергу складаються з декількох індексів. У таблиці 3 репрезентовані результати України за основними складовими індексу глобальної конкурентоспроможності Україна в 2015 р. порівняно з 2016 р.

Серед 12 складових, які враховуються при визначенні рейтингу за індексом глобальної конкурентоспроможності ВЕФ, негативно впливають на рівень конкурентоспроможності України такі чинники:

1) рівень розвитку інституцій (130 місце), що пов'язано з недостатнім захистом прав власності на землю, практикою ігнорування та невиконання норм законодавства, низьким рівнем державного управління в Україні, високим рівнем бюрократизації та неефективністю державних фінансів, надмірною політичною залежністю судової системи;

2) рівень макроекономічної стабільності (134 місце, що на 29 позицій вище за минулий рік), що обумовлено незадовільним платіжним балансом, високим рівнем доларизації економіки та ризиком суверенного дефолту;

3) ефективність ринку товарів (106 місце, рейтинг вищий на шість позицій порівняно з минулим роком), що свідчить про проблеми в розвитку конкуренції на внутрішньому ринку, які обумовлені втручанням держави в роботу ринків, нерівномірним розподілом податкового навантаження;

4) досконалість фінансового ринку (121 місце, рейтинг нижчий на 14 позицій порівняно з минулим

роком), що є доказом недосконалості фінансової системи формувати ринково-кредитні потоки у секторах економіки відповідно до цілей державної економічної політики;

5) розвиненість бізнес-процесів (91 місце, що на 8 позицій вище, ніж у минулому році), що є наслідком неефективної державної політики у сфері сприяння ведення бізнесу.

Варто зазначити, що за результатами останнього року порівняння Україна зробила крок вперед за деякими детермінантами конкурентоспроможності, що формують GCI. Результати дослідження, представлені в таблиці 3, свідчать, що за субіндексами «підсилювачі ефективності» Україна покращила рейтинг з 67 до 65 позиції, «факторами інновації та розвитку» з 92 до 72, але за субіндексом «базові вимоги» рейтинг знизився з 87 до 101 позиції.

Покращення значень субіндексів, особливо такого, як «підсилювачі ефективності», що має вагу 50% в загальному індексі, для конкурентоспроможності України мають принципове значення. Відповідно до діючої методики оцінки конкурентоспроможності Україна належить до групи країн, орієнтованих на ефективність. На цьому етапі особливого значення набувають детермінанти конкурентоспроможності, що об'єднані в групу «підсилювачі ефективності», які залишаються ключовими і на третій стадії розвитку економіки орієнтованої на інновації, тоді як роль базових вимог зменшується до 20%, а факторів розвитку та інноваційного потенціалу зростає до 30%.

Висновки. Початок відновлення світової економіки створює передумови виходу України з кризи. Проте цього недостатньо для підвищення конкурентоспроможності країни. Як показують результати оцінки GCI, Україні насамперед потрібні дії, спрямовані на стабілізацію державних фінансів, оздоровлення банківської системи, спрощення системи регулювання і стимулювання конкуренції

На жаль, протягом 2008–2015 рр. Україні не вдалося посилити свої позиції у світових рейтингах оцінки глобальної конкурентоспроможності. Економічна політика України неоліберального типу залишила поза увагою фундаментальні основи розвитку економіки в умовах ринку. Тому з метою подолання негативних тенденцій розвитку національної економіки необхідно переглянути концептуальні засади економічної політики на принципово іншій, ліберально-демократичній основі. Економічні реформи мають включати системні заходи, спрямовані на створення сприятливого середовища ведення бізнесу; забезпечення довгострокової фінансової стабільності; підвищення ефективності державного управління; розвиток конкуренції на внутрішньому товарному ринку.

В умовах загострення глобальної конкуренції, наростання стратегічних викликів суспільству та економіці України зростає необхідність дослідження національної конкурентоспроможності як процесу, що відбувається під впливом цілої сукупності факторів, які постійно розвиваються та змінюються.

Пріоритетним напрямом зміцнення конкурентоспроможності національної економіки є посилення інноваційного вектора економічної динаміки як функції поліпшення макроструктурних пропорцій економіки та оптимізації відтворювальних процесів, зокрема – через інструменти інвестиційної, податкової та амортизаційної політики держави і визначення відповідних пріоритетів державної політики нагромадження.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. The Global Competitiveness Report 2015–2016 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://reports.weforum.org/global-competitiveness-report-2015-2016/>.
2. IMD World Competitiveness Center [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.imd.org/wcc/>.
3. Економічна енциклопедія: У трьох томах. Т. 2 / Редкол.: С.В. Мочерний (відп. ред.) та ін. – К. : Видавничий центр «Академія», 2001. – 848 с.
4. Конкурентоспроможність української економіки / [Кваснюк Б.Є., Кіреєв С.І., Болховітінова О.Ю. та ін.] ; за ред. Б.Є. Кваснюка. – К. : Ін-т екон. та прогноз., 2006. – 96 с.
5. Базиліук Я.Б. Конкурентоспроможність національної економіки: сутність та умови забезпечення / Базиліук Я.Б. – К. : НІСД, 2002. – 132 с.
6. Executive Summary; Current Competitiveness and Growth Competitiveness, in The Global Competitiveness Report 2000 (Oxford University Press, 2000) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://cid.harvard.edu/archive/res/gcr_2000_overview.pdf.
7. Швиданенко О.А. Глобальна конкурентоспроможність: теоретичні та прикладні аспекти : монографія / О.А. Швиданенко. – К. : КНЕУ, 2007. – 312 с.
8. Кизим М.О. Формування державної цільової програми підвищення конкурентоспроможності регіонів України : монографія / М.О. Кизим, Є.М. Крячко. – Х. : ВД «ІНЖЕК», 2010. – 292 с.
9. Губський Б.В. Інвестиційні процеси в глобальному середовищі : монографія / Б.В. Губський. – К. : Наукова думка, 1998. – 390 с.
10. Портер М.Э. Конкуренция : учеб. пособие / М.Э. Портер ; пер. с англ. под ред. Я.В. Заблоцкого. – М. : Вильямс, 2001. – 495 с.

УДК 334.012

Солодовник О.О.

кандидат економічних наук,

професор кафедри фінансів та кредиту

Харківського національного університету будівництва та архітектури

МЕТОДИЧНИЙ ПІДХІД ДО ОЦІНКИ УЗГОДЖЕНОСТІ
ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИХ ІНТЕРЕСІВ СТОРІН ПП

У статті висвітлено питання оцінки узгодженості фінансово-економічних інтересів сторін публічно-приватного партнерства як складової оцінки фінансово-економічної безпеки публічно-приватного партнерства. Запропоновано методичний підхід до інтегральної оцінки та здійснено оцінку узгодженості фінансово-економічних інтересів сторін публічно-приватного партнерства в Україні.

Ключові слова: інтереси, оцінка, публічно-приватне партнерство, фінансово-економічна безпека.

Солодовник О.А. МЕТОДИЧЕСКИЙ ПОДХОД К ОЦЕНКЕ СОГЛАСОВАННОСТИ ФИНАНСОВО-ЭКОНОМИЧЕСКИХ
ИНТЕРЕСОВ СТОРОН ППП

В статье рассмотрен вопрос оценки согласованности финансово-экономических интересов сторон публично-частного партнерства как составляющей оценки финансово-экономической безопасности публично-частного партнерства. Предложен методический подход к интегральной оценке и оценены финансово-экономические интересы сторон публично-частного партнерства в Украине.

Ключевые слова: интересы, оценка, публично-частное партнерство финансово-экономическая безопасность.

Solodovnik O.O. METHODOICAL APPROACH TO THE ESTIMATION OF COORDINATED FINANCIAL AND ECONOMIC
INTERESTS THE PARTIES IN PPP

This paper suggests the investigation of the estimation of coordinated financial and economic interests of Public-Private Partnership parties as the component of financial and economic security of the Public-Private Partnership. The methodical approach to the integral estimation has been suggested. The estimation of coordinated financial and economic interests the parties in Public-Private Partnership in Ukraine has been solved.

Keywords: estimation, financial and economic security, interests, public private partnership.

Постановка проблеми. Останнім часом питання розвитку публічно-приватного партнерства (далі – ППП) дедалі більше привертає увагу вітчизняних учених у зв'язку із необхідністю вибудовування в Україні принципово нового інституційного механізму інноваційних змін. Так, на необхідності розвитку механізмів ППП для реалізації інноваційних проектів наголошується у Національній доповіді «Інноваційна Україна – 2020» [1], результатах досліджень НАН України «Основні проблеми та напрями інноваційного розвитку України у 2015–2020 рр.» [2], а також низці публікації відомих українських учених на шпальтах журналу «Економіка України» у ході дискусії, започаткованої академіком НАН України В.М. Гейцем статтею «Інституційна обумовленість інноваційних процесів у промисловому розвитку України» [3]. Визначений науковцями вектор подальшого розвитку ППП в Україні спонукає до активних наукових досліджень як у теоретичній,

так і практичній сферах. Зокрема, впровадження у господарську практику моделі ППП для реалізації інноваційних проектів, які є високоризикованими і капіталоемними, в умовах існування надзвичайних ризиків і загроз в економічній і фінансовій сферах, актуалізує проблему створення дієвих механізмів забезпечення фінансово-економічної безпеки ППП.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичним і практичним аспектам розвитку ППП в Україні свої праці присвятили такі вітчизняні науковці, як І.В. Богдан [4], Б.О. Винницький [5], О.М. Головінов [6], О.В. Длугопольський [7], І.В. Запатріна [8], К.В. Павлюк [9], Л.І. Федулова [10], І.К. Чукаєва [11] та ін. Незважаючи на значну кількість наукових праць з цієї тематики, проблеми безпеки ППП і досі залишаються малодослідженими. Існує потреба в науковому обґрунтуванні забезпечення фінансово-економічної безпеки ППП, розробленні його цілісної методології та кола принципових питань і методик